Št. 132 Poštnina plačana (Conto corrente con la posta) V Trstu, v petek, 4. junija 1926. Posamezna številka 25 stot. Letnik LI

List izhaja vsak dan izjemši ob ponedeljka. Naročnina: za mesec L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 70.— L 680 več. — Posamezna [illegible] 25 stot. — O[illegible] v širokosti 1 kolone (72 mm) [illegible] in [illegible] smrtnice, zahvale, podane, vabila [illegible] 30, oglase denarnih zav[illegible] Mali oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L 3.

ŠTUDIJSKA BIBLIOTEKA LJUBLJANA

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost" Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

„Slovanska propaganda" v naših krajih in njena sredstva

II.

Gospod Nino de Petris si ne nadeva naporov v svojem govorniškem boju proti tistim našim duhovnikom, ki moško in značajno vztrajajo svojemu ljudstvu ob strani v sedanjih težkih časih. Razlikuje namreč med duhovniki in duhovniki v Istri, na kar kaže beseda o «certi preti» (neki duhovniki). Na to razlikovanje moramo posebno opozoriti, ker nam je važno z ozirom na naše navzkrižje s tistimi duhovniki v Istri, ki so se z vsem svojim postopanjem že zavarovali, da bi jih Nino Petris smel in mogel — če je pravičen in dosleden — prištevati k tistim, ki jim on pritiska žig «certi preti», žig «antipatriotizma», kar pomeni seveda v sedaj rabljenem političnem slovarju: sovraštvo proti državi in italijanskemu narodu — veleizdajo z iredentističnim rovarjenjem v stikih z inozemstvom. Z eno besedo: «certi preti» so z lasmi in kožo zasužnjeni tisti strašni «slovanski propagandi». Tako zatrjuje gospod Nino Petris z najresnejše nagubanim čelom. Ker pa je menda hotel obenem tudi pokazati, kak majhen korak je včasih od resnih trditev pa do — smešnih, je povedal tudi, da tisti «certi preti» propovedujejo sovraštvo in **«tirajo neprestano propagando raznarodovanja od Snežnika do kvarnerskih otokov!»** Pomislite le dobro in razumeli boste težko muko g. odvetnika Petrisa! Prebivalstvo od Snežnika do kvarnerskih otokov je, če se ne motimo, slovensko, oziroma hrvatsko. In to slovansko prebivalstvo da hočejo tisti «certi preti», tisti usužnjenci slovanske propagande — raznaroditi, rekli bi: razslovaniti!! Tako bi namreč sklepal, kdor logično misli. G. Nino Petris pa ima svojo posebno logiko: on vidi zločin raznarodovanja in slovansko propagando v tem, **če se slovanski človek upira tistemu, ki mu hoče vzeti narodnost!** Zato so tisti naši «preti» ne le antipatriotični, ampak tudi — raznarodovalci!

Pa ima g. Nino Petris za take svoje trditve še druge eklatantne in neodklonljive «dokaze»: slovanski narodni duhovniki so, **ki dan za dnem brezplačno razširjajo «zastrupljajoči slovenski in hrvatski tisk»**; ki nočejo propovedovati in podajati verskega nauka v italijanskem jeziku; ki pišejo oblastvom v latinskem, da jim ni treba pisati italijanskem jeziku; in ki na volitvah nasprotujejo «narodnim» (to je: neslovanskim kandidatnim listam). To bi bilo nekoliko primerov iz velike «reške» zločinov tistih naših «certi preti».

Tu pa je primerno mesto, da povabimo na kratek razgovor vse tiste gospode, ki v «Malem listu», «Pučkem Prijatelju» in v drugih glasilih, ki so jim na razpolago, že od davno, od izdanja do izdanja, kričijo, da se naša narodno opredeljena glasila po Istri vsiljujejo brezplačno, ki vprašujejo s prozorno infamnim namenom: kdo da hrani te liste? — **ki trdijo torej isto, kar trdi sedaj g. odvetnik Petris!!** Gospodje okoli «Malega lista», «Pučkega Prijatelja» itd. imajo na vesti težko dejstvo, da so ravno oni dali takemu-le Petrisu videz opravičenosti, da more sedaj — kakor je storil na zborovanju v Puli — zahtevati **proti našemu ljudstvu «intransigentno politiko»**; da more kričati vladnim in cerkvenim oblastvom, **da je vprašanje slovanske duhovščine izključno politično in da nima nič opraviti z vero; da se ima z uvedbo italijanskega jezika v cerkve** (tudi v slovanskih krajih) **napraviti konec nasilni slovanski propagandi, organizirani od prejšnjega režima, da more slednjič, tudi na blagoslovljeno človekoljubno delo naših gospodarskih in kulturnih naprav metati črno senco zlohotnega sumničenja in klicati na boj proti njim!**

Gospodje okoli «Malega lista», «Pučkega Prijatelja» itd. so se hudo zaračunali v svoji strasti, fanatizmu in maščevalnosti. Menili so, da morejo — naj nam bo odpuščena ta banalna primera — pljuniti v našo skledo. V resnici pa so pljunili tudi v svojo — skledo. Menijo tisti gospodje, da s svojim ovaduštvom pomagajo plesti vrv le za naše vratove. Govor De Petrisa pa jim kaže porazno hotenje, **da vrv zadrgne stvar našega naroda.** Opravičeno in umestno piše zadnja «Istarska Riječ»: **«Kdor seje veter — žanje vihar!** Nismo hoteli vračati gospodi klevetnikom milo za drago, ker smo vedeli, **da to ni dostojno resnega lista.** Vedeli smo, da se bodo še kesali radi tega. Na poslednjem fašistovskem kongresu v Puli je bil stavljen predlog, **naj se napravi konec vsemu slovenskemu in hrvatskemu tisku v Julijski Krajini, ker da se zastonj razpošilja po vsej Istri v namene slovanske propagande!! Vse to je posledica lažnjivega in neutemeljenega denucijantskega pisanja omenjenih listov.** Hoteli so **nas** očrniti pred italijansko javnostjo z namenom, **da bi sebe povzdignili!** Pa kaj so dosegli? Sejali so veter, a sedaj žanjejo vihar! Bilo jim v čast!

Huda, težka, a žal le prezaslužena je obtožba, ki jo je istrsko glasilo naperilo proti gospodi okoli strujarskih in sorodnih jim glasil. Pride naj še zaključna beseda tem gospodom, italijanski javnosti in odločilnim činiteljem v državi.

Italijanska finančna politika

Volpijevo poročilo v poslanski zbornici

RIM, 3. Poslanska zbornica je na današnji seji nadaljevala razpravo o finančnem proračunu. Finančni minister conte Volpi je v obširnem govoru orisal dosedanjo gospodarsko in finančno politiko vlade. Italijansko ljudstvo je plačevalo državi pred vojno letno 540 milijonov neposrednih davkov, sedaj pa plačuje letno nad 5 milijard. Neposredni davki znašajo v Italiji 36% celokupnih dohodkov, ki jih je država deležna od davkoplačevalcev. Glede denarnega obtoka je rekel Volpi, da se je nahajalo v preteklem marcu 19 milijard in 534 milijonov lir v obtoku. Treba je poseči nazaj v prva leta fašistovske oblasti — je nadaljeval Volpi — ako hočemo ugotoviti postopno zmanjšanje denarnega obtoka. L. 1920. se je nahajalo v obtoku 22 milijard, leta 1921 okolu 21 milijard in pol in že leta 1922 samo 21 milijard.

Prehajajoč na gospodarsko politiko je finančni minister pripomnil, da je situacija izmenjave blaga z inozemstvom za italijansko bilanco dokaj neugodna. Italija mora namreč uvažati velike množine živeža in surovin, medtem ko izvaža v inozemstvo take izdelke, ki nikakor ne vržejo velikih dobičkov. Kljub temu pa je letošnji finančni proračun zaznamoval že v mesecu aprilu 668 milijonov lir prebitka.

Spominska plošča papežu Benediktu XV.

na genovski univerzi

GENOVA, 3. Včeraj popoldne so se vršile na tukajšnji univerzi velike svečanosti. V prisotnosti civilnih, vojaških in cerkvenih oblasti in številnih profesorjev in dijakov je bila odkrita spominska plošča papežu Benediktu XV., ki je študiral in promoviral na genovski univerzi. Slavnostni govor je imel rektor Morasca. Orisal je vrline in delovanje pokojnega papeža, kateri se je rodil v Genovi.

Obletnica Garibaldijeve smrti

LA MADDALENA, 3. Včeraj so proslavili na Capreri 44. obletnico smrti Giuseppe Garibaldija.

Rudarska stavka na Angleškem

Izjemno stanje ostane še v veljavi

LONDON, 3. Na včerajšnji seji je spodnja zbornica razpravljala tudi o naredbi o izjemnem stanju.

Kakor znano, se je izjemno stanje proglasilo takoj ob izbruhu splošne stavke. Zakon, sprejet v zbornici leta 1920. ne dovoljuje vladi, da proglasi izjemno stanje preko dobe enega meseca, brez omejitve, da vlada lahko izda enako odredbo pred potekom ali ob poteku zakonito določene dobe. V smislu gornjega zakona je kralj 29. maja podaljšal izjemno stanje za mesec dni, ker se je stavka v premogokopih nadaljevala.

Ramsay MacDonald, voditelj delavske stranke, je protestiral proti podaljšanju izjemnega stanja, ker ga smatra nepotrebnim.

Tajnik za notranje stvari je pripomnil k poročilu delavskih in liberalnih voditeljev o obnašanju angleškega prebivalstva povodom splošne stavke med drugim: Angleški narod šteje 40 milijonov duš in le neznaten del tega števila je prišel v konflikt z določbami izjemnega stanja. Ob svojem času se bodo vsi slučaji prestopkov ponovno revidirali. Kar se tiče vprašanja ukinjenja ali pa nadaljne uporabe izjemnega stanja, se ne more izjaviti. Kot član vlade je vezan in dolžan varovati zakon. Naj govore kar hočejo o obnašanju ljudstva ob priliki zadnje stavke, dejstvo je, da je ves svet občudoval čudovito dobro voljo in potrpljenje angleškega naroda. Vzlic težkemu medsebojnemu sporu je narod ohranil dobro voljo, smisel za res in kolegijalnost na obeh straneh. To obnašanje zapušča, vzlic vsem temnim stranem splošne stavke, svetle spomine v angleškem narodu.

Sledila je debata o raznih točkah odredbe izjemnega stanja. Sicer je glavni povod izjemnega stanja, to je splošna stavka, odpadel, vendar pa se smatra za potrebno, da izjemno stanje nadalje obstoja, posebno z ozirom na nadaljevanje premogovne stavke. Zadnje mere, ki jih je odredila vlada za racijoniranje premoga, so bile izdane le na podlagi izjemnega stanja. Zato se smatra izjemno stanje za potrebno in kot previdnost za vse slučaje v sedanjem premogovnem sporu.

Seipel v Parizu

PARIZ, 3. Včeraj je francosko-avstrijski komité priredil pojedino na čast bivšemu avstrijskemu kancelarju Seipelu. Ob tej priliki je imel Painlevè daljši govor, v katerem je naglašal potrebo tesnega sodelovanja med Avstrijo in Francijo. Seipel je v svojem odgovoru obrazložil, da se je gospodarski položaj Avstrije znatno uredil in zboljšal.

PARIZ, 3. Briand je danes sprejel bivšega avstrijskega kancelarja mons. Seipla.

Trije boljševiški agitatorji aretirani v Sofiji

SOFIJA, 3. Policija je včeraj aretirala tri ruske žide, ker so imeli pri sebi ponarejene potne liste. Pri preiskavi je bilo ugotovljeno, da so trije aretiranci imeli pri sebi tudi listine, iz katerih je bilo razvidno, da so v zvezi z osrednjim boljševiškim odborom na Dunaju. Policija je našla pri aretirancih 6000 dolarjev, ki jih je zaplenila.

Bartlova vlada bo odstopila

VARŠAVA, 3. Ko bo novi predsednik poljske republike v sejmu položil svečano prisego, bo Bartlov kabinet podal ostavko. Novo vlado bo najbrž zopet sestavil Bartl. Večina ministrov bo obdržala svoje portfelje. Pilsudski pa bo prav gotovo ostal vojni minister.

Predsednik republike odslej ne bo več bival v Belvederski palači, marveč v varšavskem kraljevskem gradu. Maršal Pilsudski se je preselil v palačo princa Josipa Poniatowskega.

Konec obsednega stanja na Poznanjskem

VARŠAVA, 3. Obsedno stanje, ki je bilo 15. maja proglašeno na Poznanjskem, je bilo sedaj ukinjeno. Sejmskemu maršalu Ratayu prihajajo dan za dnem številna pisma, ki zahtevajo reformo ustave in razpust parlamenta. Zdi se, da bo prva naloga nove vlade revizija ustave.

Anglija proti Zaglul paši

PARIZ, 3. Iz Malte poročajo, da je oklopna ladja «Resolution» dobila povelje, da nemudoma odpluje proti Egiptu. Mnogo drugih vojnih ladij je pripravljenih; čakajo samo povelja, da krenejo v isto smer.

Vse te priprave kažejo na energično akcijo angleške vlade, ki nikakor noče pristati na to, da bi Zaglul paša prišel do oblasti.

Spor radi Abd-El-Krima

PARIZ, 3. Španska vlada je ponovno zahtevala izročitev Abd-El-Krima. Svojo zahtevo utemeljuje s trditvijo, da je Abd-El-Krim zakrivil smrt 22 ujetih španskih oficirjev in da je bil svoječasno v španski službi.

BERLIN, 3. Iz Londona poročajo, da je udal Abd-El-Krimov brat Špancem.

Turško-francoska pogodba

ANGORA, 3. Tu je bila podpisana turško-francoska pogodba o nevtralnosti in prijateljskem sosedstvu glede Sirije.

Revolucija na Portugalskem

LISBONA, 3. Začasni vojaški guverner bo prevzel posle predsednika republike. Pozval bo svoje sotrudnike, naj ga podpirajo pri njegovem delu.

Pred Lisbono se še zbirajo čete. Zbranih je sedaj že kakih 20.000 vojakov gen. Gomez Coste, ki bodo 4. junija vkorakali v mesto.

Položaj na Kitajskem

LONDON, 3. V odgovoru na interpelacijo v spodnji zbornici o političnem položaju na Kitajskem, je izjavil podtajnik za zunanje zadeve, da je Peking politično v rokah čet maršala Čang Tso Lina in Vu Pej Fuja. Trgovski položaj v severnih in osrednjih pokrajinah Kitajske ni ravno slab. V deželi Kvangtung se bojkot angleškega blaga nadaljuje.

Konferenca srednjeevropskih veleindustrijalcev

PARIZ, 3. «Journal Industrielle» poroča, da se sestane v sredi junija v Švici konferenca zastopnikov nemških, francoskih, belgijskih, avstrijskih, poljskih in čehoslovaških veleindustrijalcev. Na tej konferenci nameravajo urediti produkcijo in razdeliti izvozna tržišča v Srednji Evropi in na Balkanu.

Ameriška zbornica ratificirala dogovor o francoskem dolgu

WASHINGTON, 3. Zbornica je včeraj po daljši razpravi ratificirala z 236 glasovi proti 11 dogovor o konsolidaciji francoskega vojnega dolga v Ameriki.

Pangalos na Krfu

ATENE, 3. V spremstvu prometnega ministra Tavularisa je predsednik republike Pangalos odpotoval včeraj na Krf, kjer bo prisostvoval slavnostim ob priliki obletnice priključitve Jonskih otokov k Grčiji. Pangalos bo nato obiskal tudi Epir.

Radi včerajšnjega praznika je izostalo telefonsko poročilo iz Jugoslavije.

Ponoven atentat proti Pilsudskemu?

DUNAJ, 3. Listi poročajo, da so v noči od nedelje na pondeljek neznanci pridrveli na konjih pred vilo maršala Pilsudskega v Sulejovku in da so odali več strelov proti oknom vile, v kateri se je nahajala žena Pilsudskega z otroci.

V bližini vile je stal na straži oddelek vojakov, ki so takoj prihiteli na lice mesta, a našli niso nikogar več. Atentatorji so bili že odjezdili. Tudi nadaljna poizvedovanja in izsledovanja v okolici so bila brezuspešna.

Politične vesti

IZVOLITEV NOVEGA PREDSEDNIKA POLJSKE REPUBLIKE

Boljšega in izrazitejšega dokaza, kako krivico so mu delali tisti, ki so mu pripisovali osebne sebične namene, stremljenje po diktaturi, ni mogel podati maršal Pilsudski, nego ga je podal s tem, da je odklonil zakonito in v soglasju z določbami ustave izvršeno izvolitev za predsednika republike. Kolike prisrčne simpatije poklanja temu možu velika večina naroda, ni pokazala le nad dvetretjinska večina, oddana zanj v parlamentu, marveč tudi dejstvo, da je njegova odpoved povzročila pravo konsternacijo v javnosti. Koliko tehta glas Pilsudskega, priča tudi okolnost, da je bil izvoljen kandidat, ki ga je on priporočil, dasi je skoro nepoznanec v političnem življenju.

Poljska je dobila torej zopet svojega izvoljenega predsednika v osebi profesorja Ignacija Moscickega. Seveda ne pomeni to, da se je Pilsudski povsem umaknil s političnega pozorišča. Že zato ne, ker se bo šele vršila borba za tiste cilje, v dosego katerih je uprizoril pohod udanih mu polkov v Varšavo ter zrušil dosedanji Witosov režim. Naravno je, da se bo nadaljevala borba med desno in levo. Ali kakršenkoli bo prihodnji razvoj političnih dogodkov v Poljski, eno je gotovo — a to po zaslugi Pilsudskega, ki je sam dal najlepši zgled spoštovanja do ustave —, da se bo razvoj gibal po zakonitih in ustavnih poteh — kot evolucija in ne revolucija! Pa tudi iskreno spoštovanje pred demokracijo je dokazal Pilsudski s tem, da ga trenutek njegovega triumfa ni zapeljal, da bi hotel z nasiljem uveljaviti svoja naziranja. Bodoči razvoj razmer v Poljski bo velike pomembnosti za vso Evropo. Zato je želeti, da bi bil ta razvoj brez hudih stresljajev, brez katastrof.

Francoz Pavel Boncour je izjavil pariškim novinarjem po svojem nedavnem povratku iz Pariza: «Tekom svojega bivanja v Poljski sem dobil vtisek, da se tam odloči usoda Evrope.» — V tem smislu imajo vse evropske države interes na tem, da se bo razvoj v Poljski odslej vršil mirno in po strogo zakoniti poti, kakor se je v polnem miru izvršila izvolitev Moscickega za predsednika poljske republike.

ANGLIJA IN EGIPT

Resnost sedanjega položaja

Položaj, ki je nastal po zmagi voditelja egiptovskih nacijonalistov Zaglul paše pri nedavnih volitvah, je zelo resen in se zaostruje z vsakim dnem. Kakor znano, zahtevajo egiptovski nacijonalisti popolno neodvisnost svoje domovine od Anglije in njenega vpliva. Anglija pa hoče na vsak način ohraniti položaj, kakor je bil ustvarjen leta 1922., ko je «podelila» Egiptu neodvisnost. Tedaj je Anglija pristala na to, da se bo Egipt vladal samostojno, a si je pridržala sledeče pravice: 1.) varstvo prometnih zvez, posebno pa Sueškega prekopa; 2.) kontrolo nad Sudanom; 3.) varstvo interesov angleških podanikov in vseh ostalih inozemcev; 4.) v slučaju napada kake druge države na Egipt bo branila Anglija njegovo neodvisnost (kar pomeni toliko, kot da Egipt ne sme imeti svoje lastne armade, radi česar drži Anglija v tej deželi tudi po priznanju njene neodvisnosti močno lastno armado).

Zaglul paša in njegova stranka pa zahtevata, da se Anglija ne samo odpove tem svojim «pravicam» nad Egiptom, temveč da se umakne tudi iz Sudana, dežele južno od pravega Egipta, ki pa tvori s tem poslednjim eno gospodarsko celoto. Ker je nacijonalistična stranka najmočnejša, bi morala ona prevzeti vlado dežele, toda Anglija se bo temu uprla tudi z oboroženo silo, ako Zaglul paša ne prizna njenih «pravic». Za slučaj, da ne pride do sporazuma, pripravlja baje Anglija tudi velik gospodarski pritisk, kateremu bi se Egipčani morali vdati. Kakor znano, je letina te dežele in z njo tudi prehrana odvisna od vsakoletne poplave reke Nila, ki nanese po celi dolini rodovitno blato, katero potem posejejo. Ker ima Anglija v svojih rokah Sudan, odkoder prihaja Nil, lahko ustavi vodo in oropa tako Egipt cele letine. Tako grozijo londonski listi. Kakor se vidi, ni angleški imperijalizem prav nič izbirčen v sredstvih, ki naj mu služijo za tlačenje in zatiranje drugih narodov.

DNEVNE VESTI

Položaj naših kmetovalcev pri Sv. M. Magdaleni

Redko kedaj se kdo oglasi iz našega okraja v javnosti. Kvečjemu se to zgodi, ko se spominjamo kakega pokojnika. To je vse prav in lepo, ali vredno je, da se tudi o živih kaj ve.

Kakor znano, se ukvarjamo s pridelovanjem zelenjave, kar je naše — bližnjih okoličanov — glavno opravilo. Nekateri imamo po vrtu bolj na redko zasajene tudi trte, tu pa tam kako sadno drevo. Premožnejši ima večjo ali manjšo vinorodno parcelo, in ako je kak rep v hlevu, še travnik, če ne svojega, pa v najemu. Seveda ni vsak mandrjar tudi lastnik zemljišča, kjer živi.

Kdor je skusil, ve, da ima mandrjar vedno polne roke dela. Vsakemu vremenu je izpostavljen, če izvzamem močan dež ali prav hud mraz. In če se mudi, še takrat ne. Trudu primerno bi moralo biti njegovo plačilo. To pa ne zavisi od njega. Kakršne so gmotne prilike delavskih slojev, tako je njih kupovalna moč. In največ zelenjave porabi ravno delavec. Zgodnji pridelki se tudi izvažajo, n. pr. glavnata solata. Ali ne vedno; letos izvozničarji solate kratkomalo ne marajo, ker nimajo naročila. Zato je ponudba na trgu velika in cene smešne. Ker se blago ne more hraniti, se odda za vsako ceno, če le gre. No, vedno tudi ni tako. Saj ima vsak stan svoje križe in težave in vmes kako veselo urico. Če bi hotel tako nadaljevati, bi ne prišel kmalu do konca in gospodu uredniku bi bilo tudi kmalu dovolj ter bi postregel košu z mojim dopisom in moj prvi poskus bi tako klavrno končal.

Nekaj bi pa le še rad omenil. Vinogradniki tostran užitninske črte plačujemo užitnino od grozdja od pogojene množine oziroma teže, katero ugotovijo užitninski organi, na licu mesta. To se vrši na podlagi predhodne naznanitve pridelka grozdja. Naznanitev se mora izvršiti okoli dva meseca pred trgatvijo. Ko malo pred trgatvijo užitninski organi primerjajo javljeno množino grozdja z ono v vinogradu in najdejo razliko — ker vinogradnik kljub najboljši volji in ker je grozdje medtem pridobilo, ne more točno ceniti — je poleg tega, da plača davek od pogojene množine grozdja, primoran odšteti še globo za razliko. Temu se je težko ogniti, razen če bi sam previsoko cenil in si na ta način sam škodoval. Zavest, da je globljen, pa našemu vinogradniku ubija duha in mu poleg jeze povzroča škodo na njegovih ne prav sijajnih gmotnih sredstvih. Zato je splošna želja prizadetih, da se vpelje zopet star način postopanja, kakor je obstojal do leta 1924. Naj bi se kdo vplivnejših zavzel za stvar, da se reši naš vinogradnik nepotrebnih in neupravičenih dajatev, ker ima drugih dovolj.

Mlad Magdalenčan

Prip. ur. Mlademu Magdalenčanu moremo k njegovemu prvemu poskusu le čestitati. V svojem dopisu kaže res zdravo realistično razumevanje interesov naših okoliških kmetovalcev. Taki prispevki ne spadajo v koš, temveč v list, v javnost. Želeti bi bilo le, da bi se oglašal tudi kak «Mlad Bazovec», «Mlad Padričan», «Mlad Openc», Lonjerc itd. s sličnimi dopisi. Saj je javno glasilo nekak parlament, kjer naj prihaja do izraza delovanje, mišljenje in stremljenje vsega ljudstva. Z Mladim Magdalenčanom bi se želeli tudi osebno seznaniti in zato ga prosimo, da se ob priložnosti zglasi v našem uredništvu.

In zopet pijavke!

Pišejo nam iz občinstva:

Kakor da bi še ne bili zadosti izmozgali našega ljudstva razni poklicani in nepoklicani verižniki in razne pijavke, slišimo dan za dnem o novih načinih, kako se izvablja iz našega dobrovernega ljudstva zadnji novčič, ki ga še ima.

Današnje opozorilo velja predvsem glede nekega «specijaliziranega» urada za vojno škodo in druge podobne stvari. Pisec teh vrst je imel priliko zaslišati pred dvema dnevoma tri kmete, ki so se poslužili tega «specijalista». Ti trije so vojni oškodovanci! V smislu odredb in okrožnic so vložili lansko leto prošnje za 70% predujem na prijavljeno škodo povzročeno jim vsled rekvizicij od strani a.-o. vojaštva. Pomislite in zastrmite: plačali so «specijalistu» 95 lir. Prošnja, ki je čisto šablonska in kjer zadostujejo tri vrstice, ki je prosta vseh kolekov in pristojbin, je stala okrog 30 lir. Za dvanajst vrstic je ta «specijalist» zaslužil 95 lir. In ta «specijalist» ima korajžo, da vabi oškodovance k sebi sedaj, v času, ko je največ poljskega dela, ter jim svetuje, naj delajo nove prošnje, da bodo čim prej dobili plačilo. Da bi vsaj res kaj napravil. Ne! Spiše zopet par vrst, odpošlje v kuverti, Tebi, siromak, pa zaračuna zopet od 70 do 120 lir. Če si mehek, plačaš najvišjo njegovo zahtevo, drugače se pa lahko «zgli-

haš» tudi za 70 ali 60 lir za delo, ki je brezuspešno.

Kljub raznim svarilom in opozorilom, kljub temu, da naši ljudje vedo, da poslujejo tajništva naših organizacij v Trstu in v Gorici, gredo k tem gospodom in se pustijo «namazati». Nič ne pomagajo svarila! Naš kmet še vedno verjame v «veliko tablo», ki jo vsak nesoliden kramar izobesi, da skrije svoje prelizano blago.

Slovenski kmet, iztrezni se in ne verjemi vsakemu,ki svoje blago glasno prodaja, pretvarjajoč se pri tem v komedijanta. Predno kam greš, poprašaj pri svojih organizacijah in dobil boš nasvet, ki Ti je potreben! —ek.

NAZADOVANJE TRGOVINSKEGA PROMETA V TRSTU IN ČEHOSLOVAŠKA

Med vzroki nazadovanja trgovinskega prometa skozi Trst se navaja posebno dejstvo, da so izostale razne pošiljatve iz Čehoslovaške, ki so bile namenjene na Daljni vzhod. Posebno prihaja v poštev velika pošiljatev čehoslovaškega sladkorja, katera ni šla preko Trsta, temveč preko nemških pristanišč.

Te dni pa so se pojavile po časopisju vesti, da se vršijo med Čehoslovaško in Nemčijo nova pogajanja za ureditev tranzitne trgovine preko Hamburga in Stettina. Nemčija da ponuja Čehoslovaški nove ugodnosti, s katerimi bi še bolj pritegnila k svojim pristaniščem čehoslovaški izvoz, kar bo zopet povzročilo nazadovanje prometa v Trstu.

Po vesteh iz pristojnih uradov, v Rimu se res vršijo pogajanja med Prago in Berlinom, toda pri tem ne gre za kake nove konkurenčne načrte, ki bi bili naperjeni proti Trstu, temveč so ta pogajanja direktna posledica versailleske mirovne pogodbe. Čl. 363. te pogodbe določa izrecno, da bo Nemčija dala Čehoslovaški v najem za dobo 99 let nekatere pristaniške cone v Hamburgu in Stettinu, katere cone bodo svobodne luke in bodo služile direktnemu izvozu in uvozu Čehoslovaške.

Radi tega je treba naglasiti, da izhajajo omenjena pogajanja izključno iz izvajanja versailleske mirovne pogodbe. Njene določbe — zaključuje poluradno pojasnilo — so tudi v tem delu precej nepovoljne za interese Italije.

ZAPLEMBA «ISTARSKE RIJEČI»

Včerajšnja številka «Istarske Riječi» je bila zaplenjena.

SLOV. UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ISTRO

ki bi moralo imeti S. t. m. svoj redni občni zbor, je istega preneslo na poznejši čas, ker je v nedeljo učiteljstvo ponekod udeleženo pri procesijah.

Društvene vesti

— **Javna knjižnica M. D. «Sv. Ivan».** Svetoivančani! Otvorili bomo knjižnico, katera bo vsakemu zavednemu Svetoivančanu na razpolago.

Knjižnica je zelo velike važnosti že zaradi tega, ker so knjige edino izobraževalno sredstvo v današnjih časih.

Torej dovolj jasno povedano, kake velike važnosti je naša knjižnica. Upamo, da se bodo vsi naši vrli Svetoivančani pridno posluževali naše knjižnice, katero toplo priporoča tudi odbor M. D. «Sv. Ivan».

Javna knjižnica se otvori v nedeljo pri Sv. Ivanu v društvenih prostorih «Pri pošti». Knjižnica bo delovala redno vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vpisnina za člane knjižnice je L 3. Pristojbina za vsako izposojeno knjigo 30 stot.

— **D. K. N. Tommaseo - Trst.** Danes ob 19.15 sportni sestanek. Navzočnost vseh nogmetašev obvezna.

Iz tržaškega življenja

Samomor starca

Ko sta dva orožnika včeraj zjutraj zarana patruljirala v bližini konjskega dirkališča na Montebellu, sta nenadoma začula pridušeno stokanje. Hoteč dognati, kaj to pomeni, sta krenila na travnik nad cesto, odkoder je bilo čuti stokanje. Kmalu sta našla v travi starega, po delavsko oblečenega moža, ki je imel usta polna krvave pene ter se je zvijal v hudih bolečinah; poleg njega je ležala majhna steklenica. Orožnika sta takoj spoznala, za kaj gre. Eden izmed nju je hitel telefonirat na rešilno postajo za pomoč. Kmalu potem je prihitel na lice mesta zdravnik, ki je dognal, da je starec izpil precejšnjo količino karbolne kisline; njegovo stanje je bilo obupno. Ker mu ni bilo več mogoče izprati želodca, je bil nesrečnik prepeljan v mestno bolnišnico, a že medpotoma je izdihnil.

Pozneje je bil samomorilec spoznan za 64-letnega upokojenega mehanika Josipa Gerin, stanujočega v ulici Istria. Spoznal ga je njegov sin Rafael, ki je prišel v bolnišnico misleč, da se je mogoče očetu kaj pripetilo, ker je ostal čez noč z doma. V bolnišnici pa je zvedel žalostno novico. — Ni znano, kaj je nesrečnega starca gnalo v smrt. Niti njegov sin ni znal o tem nič povedati.

Samomorilec, ki je skočil pod vlak, spoznan

Včeraj smo poročali o mladem možu, ki je predsinočnjim skočil v bližini rocolske postaje pod vlak, ki mu je odrezal glavo. Kakor znano ,je truplo ostalo do pozne ure na liču mesta in ker niso orožniki še dovršili tozadevnih poizvedb, ni bilo mogoče dognati samomorilčeve istovetnosti. Včeraj zjutraj pa je prišla v mrtvašnico mestne bolnišnice neka ženska, ki je spoznala v mrtvecu svojega ljubimca, 36-letnega Petra Declich, hlapca v hotelu «Dreher», s katerim je stanovala v ulici Scalinata št. 8. Ženska je povedala, da je šel Včeraj zjutraj pa je prišla v mrtvašnico mestne bolnišnice neka ženska, ki je spoznala v mrtvecu svojega ljubimca, 36-letnega Petra Declich, hlapca v hotelu «Dreher», s katerim je stanovala v ulici Scalinata št. 8. Ženska je povedala,da je šel Declich včeraj zjutraj zelo potrt z doma; pred odhodom je dejal, da bi se najraje nikoli več ne vrnil, ker da mu življenje preseda. Ženska pa si ni vzela njegovih besed k srcu, ker je menila, da mož pretirava.

Declich je šel v strašno smrt baje radi slabih gmotnih razmer.

Tatvina v stanovanju.

Ko se je zidar Ivan Bregar, stanujoč v Rocolu št. 597, predsinočnjim vrnil domov z dela, je v svoje nemajhno presenečenje našel vrata stanovanja, ki jih je bil zjutraj skrbno zaklenil, odprta. Še večja pa je bil njegova žalost, ko je pri vstopu v stanovanje ugotovil, da je odprta tudi omara, v kateri je hranil svojo zlatenino in svoje prihranke v znesku 1510 lir. Ne o dragocenostih niti o denarju ni bilo ne duha ne sluha. Vlomljena predala so jasno pričala, kdo je kriv, da je mali zaklad izginil. — Bregant je javil tatvino orožnikom v Rocolu, ki sedaj pridno iščejo zlikovce. Ukradene dragocenosti so bile vredne okoli 3000 lir.

Tat v kratkih hlačah.

11-letni Stanislav V., stanujoč v ulici Solitario št. 15, je začel zelo zgodaj kazati svoje nagnenje k slabemu. Predvčerajšnjim opoldne se je vtihotapil v stanovanje zasebnice Ane Crossovich v ul. Carducci št. 38, kjer je ukradel, menda ker ni našel drugega, srebrno žepno uro, vredno 60 lir. Kratkohlačnega zlikovca je ovadil neki sovrstnik, toda orožniki ga niso še našli, ker se fant po nepoštenem dejanju ni še vrnil domov.

Krčmarjevo maščevanja

Dasi ni imel niti ficka v žepu, je 30-letni težak Albin Sila, stanujoč v ul. Valdirivo št. 23, predsinočnjim stopil v neko gostilno v ulici Gelsi, kjer si je privoščil okusno večerjo, ki jo je tudi pošteno zalil z vinsko kapljico. V gostilni je bilo tako prijetno, da je mož ostal tam do pozne ure, ko ga je krčmar končno pozval naj poravna račun, ker mora zapreti gostilno. Sila sprva ni vedel, kako bi potolažil krčmarja, končno pa je ravnodušno napovedal konkurz. Toda krčmar je hotel imeti svoje zadoščenje; ohladil si je jezo s tem, da je vrgel insolventnega gosta na cesto. Ker je pa Sila bil precej v rožcah, je radi sunka izgubil ravnotežje, telebnil na tla ter se pri tem pobil po glavi. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor so ga spremili mimoidoči ljudje,

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Goriški izvozni trg (3. junija).

Cene: Črešnje cepljenke (vipavke) od 1.90—2,20, črešnje črne 2.80—3.20, črešnje drobne 1—1.10, grah 0.90—1.10, špargli 2.00—2.30. — Količina na trg pripeljanih črešenj 400 kv.

Današnji dež zna črešnjam zelo škoditi. Zrele so in bati se je, da popokajo. Take seveda niso ne za izvoz niti za žveplanje, kar bo utegnilo vplivati tudi na ceno.

Novo poslopje za tehnični zavod.

Te dneve se je mudil v Gorici predsednik kr. komisije za furlansko pokrajino cav. Oriolo. O priliki njegovega obiska se je tudi pregledal prostor, na katerem bo stalo novo poslopje za tehnični zavod (realko) v Gorici. Predsednik je priporočil, naj bi se predpripravna dela čim prej končala, da se prične v doglednem, in sicer najkrajšem času z gradnjo omenjene šole. Tehnični zavod bo na prostoru starega pokopališča, in sicer na strani proti Tržaški cesti. Zidava novega poštnega poslopja je tudi že, kakor smo že poročali, določena in upati je, da bomo imeli v kratkem času dve novi javni poslopji: pošto in tehnični zavod. Dosedanji prostori za pošto kakor tudi za realko nikakor ne odgovarjajo več zahtevam, zato se je pa čutila potreba po novih poslopjih, ki bodo mestu v kras.

Sklepi upravnega odbora furlanske pokrajine.

Zadeve, ki so se na zadnji seji odobrile: **Trenta:** Obrtni in prodajalni davek 1926; družinski davek; **Kobarid:** Skupek pogodb živinozdravniškega konsorcija; **Tolmin:** družinski davek; **Medana:** bilanca 1926; **Gorica:** nakup sveta lastnine dr. Thomanna in Pavise (za razširitev ulice via Boschetto); **Podgora:** bilanca 1926.

DESKLE

Pri nas se vzpostavlja cerkev. Delo je prevzela tvrdka Poberaj. V sredo malo pred dvanajstvo uro je prišel delavec Juretič Jernej iz Grgarja tako nesrečno med dva velika kamna, da so mu morali priti tovariši na pomoč in ga rešiti iz tega kamenitega oklepa. Zeleni križ, ki je bil tudi to pot takoj na licu mesta, je peljal ponesrečenca v goriško bolnišnico. Ker ni bilo posebnih zunanjih znakov, se sodi, da mu je kamen pretisnil črева.

VRTOJBA

Poskus samomora.

Petindvajsetletna Mozetič Marija se je vrgla iz prvega nadstropja lastnega stanovanja. Čim so zaslišali domačini padec, so takoj pritekli, poklicali so pa tudi Zel. križ. Pri padcu je zadobila nekaj neprenevarnih ran, zdi se pa, da so se ji pretresli možgani. Že prej je večkrat kazala nekako duševno zmedenost in tej je treba pripisati tudi njen korak. Zeleni križ jo je spravil v umobolnico.

PODRAGA

Rop.

Nista minila še dva meseca, odkar sta hotela odpeljati dva neznanca vola iz hleva, in že se je zgodil nov slučaj. 21-letna Furlan Marija se je vračala v torek proti večeru iz bližnjega Št. Vida domov s košem v roki. V Št. Vidu je namreč nakupila nekaj jestvin. Na sredi poti med Št. Vidom in Podrago jo je napadel neznan moški, ki je zahteval, naj mu izroči košaro. A pogumno dekle se mu je postavilo v bran. Nastala je borba, tekom katere se je posrečilo neznancu vreči deklino na tla. To priliko je porabil in izginil s plenom. Furlan je naznanila zadevo oblasti, ki išče zločinca.

Književnost in umetnost

Najnoviji broj «Bankarstva» (Juni 1926.) primili smo i nalazimo u njemu sledeći aktuelan sadržaj: Ljubomir St. Kosier: Osamdeset godina Prve Hrvatske Štedionice (1846-1926.) Dr. Vidan O. Blagojević: Nefinansijske odredbe u zakonu o budžetskim dvanajstinama za decembar 1925. i januar, februar i mart 1926 god. ing. Konstantin Cutoković: Osnova zakona o zlatnom bilansu i njeno obrazloženje. Ministar Dr. V. Jovanović: Stanje poljoprivrede u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, Fran Prevredan: Kako da unapredimo našu trgovinu, F. Marčićeva: Glavna blagajna Prve Hrvatske Štedionice (crtež), Dušan Uzelac: Sadašnja kreditna politika banaka i njene teškoće, Dr. Gustav Gregorin: Stabilizacija dinara sredstvom dvostruke valute, S. Mironović: Ličnosti sa našeg Lombard Streata (Oskar Wajsmajer crtež), Zarko Slepčević: Razlozi slabljenja naše privrede i preduslovi za njenu sanaciju, Felix Fischer: Industrijski problem u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, Dr. Mirko Kus-Nikolajev: Umjetni obrt, Milan Jelovac: Preduslovi za sanaciju i progres naše privrede, Ivan Cupak: Sredstva za unapredjenje zanata, Dr. Vidan O. Blagojević: Medjunarodno pravosudje od Nikole Politesa, Min. Al. Gavrilović: Osiguranje i osiguravajuća društva, Milan Kečić: U iščekivanju stranog kapitala itd. itd.

U rubrici savremenih portreta i karikatura prikazuje Kosier Anastasa Popovića, koji je pred osam decenija osnovao Prvu Hrvatsku Štedionicu, Bankarius govori o novom Ministru Finansija dr. Ninku Periću, a Anonimus prikazuje ličnost novog predsjednika ljubljanske Komore. — Zatim slijede kronika sa raznim sitnijim vijestima itd.

«Bankarstvo» je naš najveći ekonomski mjesečnik i stoji za cijelu godinu 250 dinara, a administracija se nalazi u Zagrebu, Marovska 3. M. T.

To in ono

STOLP V PIZI

Kdo ne pozna visečega stolpa v Pizi? Saj so ga nekdaj šteli med sedmere svetovne čudeže in še danes ni menda knjige s podobami za deco, v kateri ne bi zavzemala odličnega mesta slika poševnega stolpa.

Stolp v Pizi je edini svoje vrste na svetu, tako po svoji arhitektoniki kakor nagnjenosti vertikalne osi. Visok je 54 metrov in je tako močno nagnjen, da pada navpičnica s korniše gornjega nadstropja nad štiri metre vstran od spodnjega zidu. Stolp je okrogel in šteje sedem nadstropij galerij s kolonadami v pizanskem slogu.

O vzroku «pendenze» (nagnjenosti) pizanskega stolpa so izšle cele knjige in razni strokovnjaki so napisali najneverjetnejše teorije. Tako trdijo nekateri, da stolp zato visi, ker je hotel zgraditelj Nemec Wilhelm Inspruk, ki je bil grbast, da bodi stolp nagnjen kakor on sam! Drugi so si izmislili, da so graditelji hoteli simbolizirati usodo Pize, koje procvit se je baš za dobe zidanja stolpa nagibal k zatonu! Že dosti manj fantastičen je nazor onih, ki trdijo, da je bil stolp zato zgrajen poševno, da ga bodo občudovali poznejši rodovi. Tega mnenja je tudi večina pizanskega prebivalstva.

Vse teorije so več ali manj deplasirane in malo verjetne. Najbolj naravna je vsekakor teza, ki pripisuje nagnjenost stolpa golemu slučaju: usedanju terena. To tezo podkrepuje več dejstev, prvič je temelj stolpa za 80 cm bolj pogreznjen v tla kakor temelj sosedne cerkve; drugič je kanal, ki je očividno zgrajen za odtakanje deževnice, danes spričo nagnjenosti stolpa neporaben, in tretjič govori za gornjo tezo nadvse važna činejenica, da je več zvonikov pizanskih cerkva, med njimi zlasti San Michele, San Sisto in San Niccola tatisto močno nagnjenih — dejstvo, ki bo razumljivo, če omenimo, da je mesto zgrajeno na aluvijalnem terenu.

Stolp so začeli graditi leta 1174. Ko so dogradili prvo nadstropje, se je na južnem koncu zemlja usedla za 14 cm. Zato so z delom prekinili in so ga nadaljevali šele čez nekaj mesecev. Zgradili so drugo in tretjo galerijo, ki so jo na južni strani malo privzdignili. V tem se je zemlja vnovič usedla (nekako za toliko kakor prvič), vsled česar so opustili nadaljno zidanje. Šele čez 60 let l. 1234. so se znova lotili dela. Postavili so četrto galerijo, s katero so korigirali nagnjenost za 14 cm. Nadaljna dva usedka zemlje 8 in 9 cm so popravili pri peti in šesti galeriji. Slednjič so na vrhu stolpa zgradili še galerijo za zvonika, pri čemer se je zemlja zopet usedla, to pot za 20 cm. Arhitekt Tommaso Pisano, ki je stolp dogradil, je bil še toliko previden, da si je za vsak slučaj (če bi se zemlja še nadalje usedala) pripravil potrebno «rezervo»: nagnil je tla najvišje galerije za 16 cm v nasprotni smeri usedanja. Mar vse to ne dokazuje, da je nagnjenost stolpa vse prej nego nameravana?

Uredba metričnega sistema v Zedinjenih državah.

Parlamentu Zedinjenih držav je bil te dni predložen zakonski predlog, ki predvideva uvedbo metričnega sistema v Zed. državah. Doslej je bil v Zedinjenih državah metrični sistem fakultativen. Posluževali so se ga samo znanstveni krogi. Razen tega je bil uporabljan v denarnem sistemu unije. Praksa pa se je posluževala še vedno starega sistema. Razlikovala je palec, čevelj, yard, miljo itd. Po načrtu naj bi stopil metrični sistem v veljavo dne 1. januarja 1935.

DAROVI

Na svatbi Kodrič-Kerševan na Gradišču nad Prvačino se je nabralo L 65, in sicer polovica za Šol. društvo in polovica za Dij. kuhinjo. Darovali so po L 20: Kerševan (z dostavkom: za naraščaj); po L 10: Saksida R.; po L 5: Kerševan T., Krpan Andrej, Kerševan M. in Mozetič I.; po L 2.50: Kerševan M., Černe P. in Kodrič K.; po L 2: Kerševan E., Skomina I. in Kerševan I. — Novoporočenemu paru obilo sreče, vsem darovalcem pa iskrena zahvala! (Denar za Šol. društvo L 32.75 hrani uprava «Edinosti»).

Za spomenik Tempesta Del Fiume na Pivki darovali po župnem uradu Postojna: Klub esperantistov - Sv. Križ pri Trstu L 25, Franc Paternost - Postojna L 25, Ivan Zupan, župnik - Hrenovice L 10, Fany Žagar - Postojna L 5.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJ. DRUŽBA V TRSTU ulica Raffineria 7 in Torre bianca 19 ima v zalogi:

Modro galico: angleško «Maple Brand» z 98—99%.

Žveplo ventilirano in superventilirano ter isto s 3% modre galice.

Azol, apneni arzenik, za pokončavanje rastlinskih škodljivcev.

Prah Kafaro, sredstvo za pokončavanje peronospore.

Škropilnice, znamke «Vermorel» originalne, znamke Ferrari, Volpi, Dozzi, sistem Vermorel, Signa, Insuperabile. — **Škropilnice originalne «Vermorel», katere veljajo kot najboljše in najbolj trpežne, stanejo 210 lir.** Na željo jih pošljemo po železnici proti nakazilu gornjega zneska.

Žveplalnike, ročne in nahrbtne.

Kose znamke «Merkur», vsake mere, **nove dijamantne kose «Himalaya»,** katere tovarna jamči za vsako posebej, in razne druge znmke.

Kosišča, (kosje) javorjeva in bukova, grablje lesene.

Brusilne kamne od navadnih do najfinejših vrst, po ceni od 3 do 14 lir kos.

Čilski solitar, najboljše umetno gnojilo za pospeševanje rašče rastlinam.

Orehove tropine, klajno apno, laneno seme itd.

Semena detelj in trav, jesenske repe, inkarnatne detelje, ter razna poljska, vrtna in zelenjadna semena.

Stroje in kmetijsko orodje. Kmetijske stroje, katerih nimamo v zalogi, jih po želji naročimo. V našem uradu imamo cenike in cene vseh kmetijskih strojev in orodja.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Torre bianca 21, pouk in prevodi v vseh jezikih. (789

PRODAJA vina po L 2.80 liter, na dom v vsaki množini, od 1 litra naprej. Narodni dom, Podgrad. (874)

GLYCOL. Jako učinkovito sredstvo posebno v poletnem času in v vročini. Kdor se čuti šibah na živcih in trpi na glavobolu, naj uporablja edino le «Glycol», ki ozdravi v najkrajšem času. Cena steklenici L 7'20. Za celo zdravljenje zadostuje 8 steklenic. Dobiva se le v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 (Sv. Jakob). 836

BRIVSKEGA pomočnika sprejmem takoj proti dobri plači. Miklavec R., brivec, Postojna. (864)

KREPAK deček, poštenih starišev, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine, vešč nekoliko italijanskega jezika, se sprejme. Lud. Ditrich & C., Postojna. (870)

Tovarna Ivana Kacina
Gorica P. Tommaseo 29
ima vedno v zalogi izdelane pianine, harmonije, orglje. — Prodaja na obroke.
Zahtevajte cenik. (658)

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za ustne in zobne bolezni
perfekcijoniran na dunajski kliniki
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 606

KRONE
po L 2.10 komad
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade
kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 605

VOZNI RED

CENTRALNA POSTAJA

TRST - TRŽIČ - ČERVINJAN - BENETKE

Odhodi: 5.30; 6.10; 8.05; 10.05; 13.30; 14.55; 17.—; 18.—; 18.15; 19.30; 23.45.
Dohodi: 5.30; 8.10; 10.—; 11.05; 13.10; 14.15; 17.—; 18.25; 20.35; 23.25; 23.50.

TRST - GORICA - KORMIN - VIDEM

Odhodi: 5.40; 6.25; 7.10; 8.20; 12.45; 15.35; 17.30; 19.55.
Dohodi: 7.53; 8.55; 11.50; 14.35; 18.—; 19.—; 20.—; 22.55.

TRST - NABREŽINA - SV. PETER - POSTOJNA

Odhodi: 1.—; 5.05; 7.—; 9.25; 11.30; 14.45; 16.30; 18.40; 19.45; 20.20; 21.05.
Dohodi: 4.—; 7.—; 7.35; 8.30; 9.15; 11.25; 12.35; 16.42; 18.43; 20.15; 21.35; 23.10.

DRŽAVNI KOLODVOR

TRST - BUJE - POREČ

Odhodi: 5.—; 10.—; 13.55; 18.25.
Dohodi: 7.50; 12.15; 18.10; 21.15.

TRST - GORICA - PODBRDO

Odhodi: 6.10; 6.50; 12.—; 17.35; 18.35.
Dohodi: 7.37; 11.51; 15.35; 21.25; 22.40.

TRST - HERPELJE - PULA

Odhodi: 5.20; 11.55; 12.30; 19.05.
Dohodi: 7.32; 9.50; 16.04; 21.32.

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plača zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8½ do 13 in od 16 do 18
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67. 607
Najstarejši slov. denarni zavod

TISKARNA ‚EDINOST' v TRSTU
Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejimi stroji, črkami, Lynotype, stereotypijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.
Ulica S. Francesco d'Assisi 20

PODLISTEK

JULES VERNE: (55)

Skrivnostni otok

No, je vzkliknil Pencroff užaljen, ali zametujete mlado prešičevino?

— O ne, je odgovoril Gedeon Spilett, ki ni bil nič kaj navdušen, samo prepogosto je ne maram...

— Že prav, že prav, gospod časnikar, je odgovoril mornar, ki ni trpel, da kdo omalovažuje njegov plen, postali ste izbirčni! Pred sedmimi meseci, ko vas je vrglo na otok, bi bili silno veseli take divjačine...

— Tu imaš, je odgovoril poročevalec, človek ni pač nikoli popolnoma zadovoljen.

— Upam, da bo Nab z večjim veseljem sprejel moje prešičke. Poglejte jih, po tri mesece so stari in nežni so kakor prepelice. Pridi Nab, danes bom jaz pomagal pri kuhanju!»

Mornar in zamorec sta šla po svojem opravilu.

Delala sta, kakor se je njima prav zdelo. In kuharja sta resnično napravila izvrstno večerjo. Oba mlada pekarija, juho iz kengurujevega mesa, gnjat, pinolice, pivo iz zmajevca, Osvego čaj, sploh vse, kar je bilo dobrega, je prišlo na mizo.

Ob petih je bila miza v jedilnici pogrnjena. Kengurujeva juha se je kadila; bila je izvrstna.

Po juhi so prinesli na vrsto pridušeni pekariji. Sam Pencroff je rezal meso in vsak je dobil velik kos.

Prešičevina je bila izvrstna in Pencroff je z upravičenim ponosom jedel svoj kos, ko je nenadoma zavpil in zaklel.

«Kaj pa je? je vprašl Cir Smith.

— Zob sem si zlomil, je rekel mornar s tihim glasom.

— Aha, je rekel poročevalec, v vaših prešičkih tiče kamenčki kremena.

— Skoraj bi tako mislil,» je odgovoril Pencroff in potegnil ven corpus delicti, ki mu je strl kočnjak...

To ni bil sicer kremenjak... pač pa je bila svinčena šibra!

DRUGI DEL: ZAPUŠČENEC.

Prvo poglavje.

Natančno pred sedmimi meseci je zrakoplov vrgel svoje stanovnike na otok Lincoln. Ves ta čas niso naleteli na človeško bitje, pa če so ga še tako iskali. Nobena delovna sled ni pričala, da je stopil na ta tla človek pred daljšim ali krajšim časom. Otok se ni zdel samo neobljuden, ampak je povzročil v vseh vero, da je tu od pamtiveka tako. In vsa ta dobro utemeljena zgradba zaključkov se je zrušila vsled drobnega kovinskega zrnca, ki so ga našli v truplu nedolžnega glodavca!

Brez dvoma je prišla šibra iz puške in samo človek jo je rabil.

Ko je Pencroff položil na mizo svinčeno kroglico, so njegovi tovariši začudeno strmeli vanjo. Njih duh si je predočeval vse posledice tega dogodka, ki je bil kljub navidezni neznanosti tako važen. Še celo prikazen nadnaravnega bitja bi ne bila napravila nanje globljega vtisa, kakor ga je napravilo to zrnce.

Cir Smith je začel takoj razvijati vse mogoče domneve, ki so sledile iz tega presenetljivega in nepričakovanega dogodka. Vzel je v roke šibro, jo obračal in si jo ogledoval, nato jo valjal med palcem in kazalcem in rekel:

«Ali ste gotovi, Pencroff, da je bil s tem svincem ranjeni pekarij komaj tri mesece star?

— Nič več, gospod Cir, je odgovoril Pencroff; sesal je še starko, ko sem ga našel.

— Dobro, je nadaljeval inženir, torej je s tem dokazano, da je na otoku Lincoln najdalje pred tremi meseci nekdo ustrelil iz puške.

— In da ni šibra smrtno zadela malo žival, je dostavil Gedeon Spilett.